

6. gyakorlat
Determinánsok, mátrixok

1. Számítsa ki az alábbi mátrixok determinánsát!

$$\text{a) } \begin{pmatrix} \cos \phi & -\sin \phi \\ \sin \phi & \cos \phi \end{pmatrix} \quad \text{b) } \begin{pmatrix} 1 & 7 & -2 \\ 3 & -4 & 1 \\ 11 & 2 & -1 \end{pmatrix} \quad \text{c) } \begin{pmatrix} 1 & 3 & 2 & 0 \\ 2 & 3 & 4 & 4 \\ 0 & 1 & 5 & 6 \end{pmatrix}$$

2. Hogyan változik egy $n \times n$ -es mátrix determinánsa, ha minden elemét az ellentettjére cseréljük?
3. Egy $n \times n$ -es D determináns minden elemét megszorozzuk a hozzá tartozó előjeles aldeterminánssal. Mi lesz az így kapott n^2 darab szorzat összege?
4. Legyen $v = (1, 2, 3)$, $w = (2, -1, 3)$ és $u = (-1, 2, -3)$. Mi lesz a $v \cdot w$, $w \cdot u$, $u \cdot v$ skaláris szorzatok, a $v \times w$, $w \times u$, $u \times v$ vektoriális szorzatok, illetve a (v, w, u) vegyesszorzat értéke?
5. Mi lehet az az $u = (4, y, z)$ vektor, amelyik merőleges a $v = (-1, 4, 2)$ és a $w = (3, -3, -1)$ vektorokra is?
6. Legyen $A = (2, 1, 4)$, $B = (1, 1, 6)$, $C = (3, 0, 1)$, $D = (0, 1, 1)$, $E = (7, 1, 3)$. Határozza meg az A , B és C , illetve a C , D és E pontok által meghatározott síkok metszésvonalának irányvektorát!
7. Az alábbi mátrixoknál minden olyan párra, aminél értelme van állapítsa meg a két mátrix összegét, illetve szorzatát!

$$A = \begin{pmatrix} 1 & 2 & 3 \\ -3 & -2 & -1 \end{pmatrix} \quad B = \begin{pmatrix} -1 & 2 \\ -2 & 4 \end{pmatrix} \quad C = \begin{pmatrix} -2 \\ 1 \\ 3 \end{pmatrix}$$
$$D = \begin{pmatrix} 5 \\ -1 \\ -5 \end{pmatrix} \quad F = \begin{pmatrix} 6 & 4 \\ 3 & 2 \end{pmatrix}$$

8. Az előző feladatbeli mátrixokra határozza meg $\det(B^T B)$, $\det(BB^T)$, $\det(C^T C)$ és $\det(CC^T)$ értékét!

9. Számolja ki az alábbi mátrixokat!

a) $\begin{pmatrix} 2 & -4 \\ 1 & -2 \end{pmatrix}^{2011}$ b) $\begin{pmatrix} 2 & -3 \\ 1 & -2 \end{pmatrix}^{2011}$ c) $\begin{pmatrix} 1 & 1 \\ 0 & 1 \end{pmatrix}^n$ d) $\begin{pmatrix} a & 0 \\ b & a \end{pmatrix}^n$

10. Megoldható-e a kétszer kettes valós mátrixok körében az $X^2 = -E$ egyenlet?

11. Hány megoldása van az alábbi egyenletrendszernek?

$$\begin{aligned}x + z + w &= 4 \\2x + y - w &= 2 \\3x + y + z &= 7\end{aligned}$$

12. Milyen s és t értékekre lesz a következő egyenletrendszer megoldása egyértelmű?

$$\begin{aligned}sx + tz &= 2 \\sx + sy + 4z &= 4 \\sy + 2z &= t\end{aligned}$$

13. Állapítsa meg, hogy az A mátrix oszlopainak lineáris kombinációjaként előáll-e a b vektor!

$$A = \begin{pmatrix} 1 & 0 & 1 \\ 2 & 1 & -1 \\ 3 & 5 & 2 \\ -1 & 4 & 1 \end{pmatrix}, \quad b = \begin{pmatrix} 1 \\ 6 \\ 9 \\ 1 \end{pmatrix}$$

14. Mennyi annak az $n \times n$ -es A mátrixnak a determinánsa, melyben az i -edik sor és a j -edik oszlop kereszteződésében álló elem $a_{ij} = \begin{cases} 1, & \text{ha } |i - j| = 1 \\ 0, & \text{ha } |i - j| \neq 1 \end{cases}$

15. Egy $n \times n$ -es A mátrixban az i -edik sor és a j -edik oszlop kereszteződésében álló elem $a_{ij} = i^2 j^2 + 1$. Határozza meg $\det(A)$ értékét!